

SEMĂNĂTORUL

ORGAN INVĂȚĂTORESC DIN CALIACRA

Director I. Nedelcu

Apare sub conducerea
unui comitet

Redacția și administrația
Școala primară Nr. 2 Bazargic

ABONAMENTUL
80 lei anual

AM SCHIMBAT DEVIZA

De Eug. Răducu

Ființa om are o singură superioritate față de conviețuitoarele sale: posedă o formidabilă forță de destrucție prin inteligența ce-o are.

Sunt 2 categorii de oameni după felul cum își întrebuințează superioritatea: Unii distrug răul și sunt pionierii civilizației sociale; alții distrug binele și sunt bestii omenirii.

Decând e lumea s'a dat o luptă aprigă între pionier și bestie. Din această luptă iese învingător foarte adesea bestia, care îndrăznește mai mult și procedează fără niciun scrupul moral. Deaceia vedem atâtea victime sublimе antidotate de o nemăsurată circulație liberă a făcătorilor da rele. Ormuz și Ahriman dăinuiesc dela civilizația poporului persan.

Desnădejdea n'a putut cuprinde însă pe cei buni. Mulțimea victimilor a impus organizarea omenirii cu legiuri și măsuri pe cari cei buni să se sprijine în caz de pericol. Totuși cei loiali și cinstiții cei mai distinși, cele mai alese exemplare ale societății s'au retras din concurența aprigă a vieții și stau în izolare tocmai ca să evite pericolul amenințator.

Organismele sociale înși-le sunt străbătute de înlănțuirea bestiiilor, cari pândesc viața ca s'o ingenuche sau s'o sugrume.

Iată de ce scriam într'un număr precedent despre agresivitatea vremii noastre în care factorii de lumină, învățătorii și preoții, trebuie să organizeze rezistență în toate

forturile morale ale societății românești. În familie, în grupările de oameni și în fiecare organism viu al societății.

Factorii de moralizare ai poporului trebuie să treacă în fapt la organizarea rezistenței morale.

Regele țării, suprema voiașă morală a națiunii românești, a vorbit răspicat învățătorilor ca factori de lumină și de civilizație:

„Sunt emoționat și aceasta este o emoționare de adâncă mulțumită văzând felul în care această învățătorime românească a știut totdeauna să stea alături de Mine, în gândurile Mele de îndrumare a neamului și în năzuințele sufletului meu.”

„În această operă, aceia pe care Mă voi bizui sunteți voi, învățătorii.”

Cuvântul a fost solemn și rostirea lui în vremea noastră are un tâlc de viitor apropiat.

Învățători, fiți de veghe! În taințele bestialității s'a așezat cazanul satanei. Se fierbe smoală și otravă ca să se arunce în factorii de sprijin ce activează sub „acel comandament suprem, care este întărirea rasei și întărirea sufletului unui întreg neam!”

Răbdați orice, sacrificați-vă și vă organizați. Pe frontispiciul Ziarului „Semănătorul” deviza s'a schimbat de 6 luni.

„Nu mai avem de cucerit”.
Avem de apărut 3 pozițiuni: Pe cele morale le vom apăra prin măsură; pe cele sociale prin muncă și sacrificiu; pe cele materiale prin solidaritatea noastră!”

nii luați individual. Peste realitatea pe care o dă conștiințele individuale, gruparea își întinde realitatea sa istorică peste indivizi.

Realitatea aceasta istorică leagă diferitele generații de oameni, formând din ele elementele unui lanț continu de viață socială. Realitatea prinsă de conștiința individului este numai o parte, un punct, din realitatea cea mare a grupării. Aceasta din urmă nu se prinde cu

Minciuna la copii

Anchete pedagogice

În cunoscuta și apreciată revistă „Școala și familia de mâine” s'a pus în discuție importanta problema educativă „Minciuna la copii”. Intrucât „minciuna” este un rău pe care-l întâlnim la orice pas în viața socială și s'a înrădăcinat atât de mult în suflete, că a devenit pentru unii o obișnuință periculoasă iar pentru alții o necesitate — găsec binevenită ancheta propusă de d-l Biciulescu, cunoscut ca asiduu cercetător și înfăptuitor în spiritul noulor idei și curente educative.

Desigur, minciuna este o scădere a societății de azi, este o piedică destul de serioasă în calea adevărului, este un mijloc de camuflaj în anumite situațiuni. „A minți” este azi la modă, așa cum e la modă să porți, cravată, mînuși de piele, etc., ect.

Se constată la lumea de azi o goană nebună după minciuni. Și nu e de mirare că minciuna—repetată— a devenit la unii o deprindere necesară de care nu se pot lipsi. La orice pas se întâlnesc minciinoși, dintre care unii chiar întrec pe vînătorul din „Vulpea bearcă”.

Minciuna constituind o piedică serioasă în calea adevărului, trebuie să ne dea de gîndit, mai ales nouă, educatorilor, cărora ne este încredințată educația tinerelor vîrstare. Prin urmare trebuie să căutăm cauzele minciunii și după ce le vom afla să avizăm la mijloace de îndreptare. Dar ca să stîrpi minciuna trebuie să punem în locul ei adevărul, să creiem deci deprinderea de a spune adevărul. Acest lucru nu-l putem face decît cu copiii de școală, acum, cît e timp, pînă nu pășesc în viața socială pentru că atunci va fi prea tîrziu.

D-l coleg Biciulescu a deschis problema aceasta anul trecut, dar prea puțini s'au gîndit la marea importanță ce o prezintă ea pentru educație și învățămînt și numai cîțiva au întreprins cercetări și au pus în lumină cele constatate.

„Minciuna la copii” m'a interesat încă de acum cîțiva ani. Conduceam clasa IV-a la o școală primară din acest județ. La începutul anului, ceiace mi-a atras atenția a fost constatarea că școlarii mei mințeau de mă îngrozeau. Am plecat dela această observare și am început să mă interesez de cauzele pentru care copiii spuneau minciuni. Pentru acest lucru i-am lăsat

să mintă în voie, fără să-i încurajez și nici să-i dojenesc sau să-i pedepsesc. În felul acesta am putut afla, în parte, motivele pentru care copiii mei spuneau minciuni. Pentru că din observarea directă n'am putut afla toate cauzele, am întrebuințat o anchetă în scris drept compunere. Astfel, într'o oră de compunere le-am propus tema: „Dece spunem minciuni câteodată” și i-am lăsat să scrie fără ca eu să intervin cu vr'o explicație oarecare. Copiii n'au priceput ce am vrut să urmăresc prin acea temă și, în naivitatea lor, mi-au scris fel de fel de cazuri în care au spus minciuni, redînd o mulțime de exemple ca să argumenteze mai mult cele ce au scris. De remarcat că multe dintre cele scrise de copii se potriveau cu cele observate de mine.

Voi reda cîteva din răspunsurile copiilor, pe categorii:

Cei mai mulți au mărturisit că mint pentru ca să scape de bătaie. Iată cum se exprimă una dintre cele mai silitoare școlărițe: „Eu mint pe Domnul câteodată cînd viu tîrziu la școală ca să nu mă pedepsească. De vînd nu sunt eu, ci mama, care mă trimite la piață și mă face să întîrziu dela școală”. Iată ce declară un școlar: „Eu spun minciuni câteodată pentru ca să nu mîndănc bătaie. Odată, cînd m'am dus la un coleg mama mi-a spus să mă întorc la ora 5. Eu, ca să mă mai joc am spus mamei că m'a reținut mama colegului și deaceia m'am întors la ora 6”.

Alți copii au declarat că spun minciuni ca să scape din anumite încurcături. Iată răspunsul unui școlar: „Într'o zi am promis lui Ionel să mă duc la el după masă să ne jucăm. După masă tata mi-a spus că mergem la niște rude. M'am gîndit ce să fac să scap. Imediat mi-a venit o idee. I-am spus lui tata că după masă ne chiamă Domnul la școală. Cu această strașnică minciună am scăpat la joc”.

Alții copii au mărturisit, în cele ce au scris, că spun minciuni ca să obțină cîte ceva dela părinți. Iată cum se exprimă un școlar: „Într'o zi am vrut să mă duc la cinematograful dar n'aveam bani. M'am dus la mama și am mințit-o că Domnul ne-a spus

Continuare în pag. 11-a

IN CE CRED EU

de Prof. C. Rădulescu - Motru
Membru al Academiei Române

Răspunsul este dat în ultima mea scrisoare publicată în editura „Fundatiile Regale Carol II-a” sub titlul „Românismul catehismul unei noi spiritualități”.

În această scriere am plecat dela credința, că există o realitate a Românismului alta decît a românilor, luați în mod individual.

Există o asemenea realitate? De sigur. Grupările de oameni au o realitate cu mult mai întinsă decît aceea pe care o găsim în oame-

simțurile, ci ea se afirmă prin credință.

Această realitate își are instinctele sale de apărare pe care istoria poporului român le-a înregistrat în mai multe rânduri, în decursul secolelor, la prevederea puțin afirmată, uneori chiar inexistentă în conducerea poporului nostru, sau substituit instinctele de apărare ale realității istorice românești, care în schimb erau robuste!

Socotesc că timpul prin care trecem cere afirmarea unei spiritualități a Românismului.

Ce este această spiritualitate, deocamdată?

Ea este, deocamdată presimțirea

tinerească a unui adevăr, care stă să fie desvăluit. O presimțire, care adună la oaltă pe cei înrudiți sufletește, în dorința de a-și împărtăși unii altora speranțele de viitor.

Spiritualitatea Românismului se rezumă, deocamdată, în câteva convingeri adânci și elementare, la care au ajuns tinerii români cari s'au încumetat să răspundă întrebărilor puse de conștiința lor chinată de problema destinului. De ce Român și nu Francez, German sau Englez? Spiritualitatea Românismului este la primul său catehism.

Pe mai multe pagini ale scrierii mele am afirmat că realizarea Românismului cade în sarcina gene-

DECLASAȚII

Când șobolanii napădesc hambarele, proprietarul conacului știe din bătrâni, că dacă prinzi unul și-i pui un clopoțel la gât, ceilalți se sperie și-o iau la goană, mutându-se în alte magazii prin vecini sau mai departe.

Până la ce punct este eficace remediul n'am experimentat eu însumi așa că nu vă pot sfătui să faceți la fel!

Un fermier - prieten mi - a spus deunăzi că el însuși a procedat la fel și a scăpat foarte curând de fauna indezirabilă.

Ceia ce l-a impresionat, însă, mai mult decât exodul pernicioaselor vietăți a fost reîntoarcerea la cămin a șobolanului cu clopoțel.

A venit, frumos, cu panglicuță

roz în jurul gâtului și s'a instalat pe pragul bucatăriei, la ora când se taie carnea, *asteptându-și partea, ca un câțel, ca un cotoi, ca orice animal domestic*, față de care stăpânul casei a contractat obligații.

Pe șezut, cu două lăbuțe în aer, aștepta, fără să se sperie de oameni, cu un aer de familie. I s'a dat. Peste câteva ceasuri iar a venit. Iși lua partea și pleca, reîntorcându-se pe înserat și a doua zi iar, săptămâni întregi, luni întregi, până s'au obișnuit toți cu el și l-au botezat Nică.

S'a petrecut ceva în capul mic al lui Nică, în mintea și în conștiința lui șoricească, alături n'ar

(urmare din pag. 1)

să ducem la școală câte 10 lei. Astfel am fost la cinematograful. În urmă mi-a părut rău că am mințit-o pe mama dar ce era să fac“.

Sunt unii copii care mint și din plăcerea de a păcăli pe alții. Iată mărturisirea unui școlar: „Eu spun minciuni pentru că să pot să păcălesc pe copii“. Alt școlar declară că minte pe câte un coleg al lui și pe urmă rîde de el: „Eu mint pe altul ca să pot să rîd pe urmă de el că l-am mințit“.

Printre mărturisirile școlarelor am aflat pe a unei școlărițe care mi-a dat mult de gîndit. Iată ce declara aceea elevă: „Eu spun minciuni ca să pot afla ce spun ceilalți copii despre mine“.

Altă școlăriță a făcut deasemenea o mărturisire importantă: „Eu spun minciuni ca să nu necăjesc pe părinți sau pe altă rudă de a mea“.

Ceace m'a impresionat foarte mult a fost mărturisirea celei mai inteligente eleve din clasa mea. Iată ce a declarat în compunerea ei: „Fără de minciună omul nu poate trăi. Parcă l'arde ceva pe inimă dacă nu minte“. Iată cum o copilă admite minciuna ca ceva absolut necesar, ca o condiție sine qua non.

După anchetă am stabilit motivele pentru care copiii mei spuneau minciuni. Iată care erau acele motive:

- Ca să scape de bătaie și pedeapsă.
- Ca să scape din anumite încurcături.
- Ca să obțină câte ceva dela părinți.
- Din plăcerea de a păcăli pe alții.
- Ca să afle părerea celorlalți colegi despre ei.
- Ca să nu necăjească pe părinți sau învățători.
- Minciuna ca ceva necesar (caz unic).

Acum cunoaștem cauzele minciunii la copiii mei și trebuia să pornesc la acțiune pentru înlocuirea minciunii cu adevărul. Dar, pentru acest lucru trebuia să fac să dispară cauzele minciunii. Am luat contact cu părinții copiilor și i-am rugat să mă ajute.

După aceia am început să le citesc bucăți literare în legătură cu adevărul și minciuna. La fiecare bucată făceam

rației viitoare.

Românismul este în atmosfera țării, este marea tentativă pe care o întinde viitorul.

Românismul împinge de pe acum la înfăptuire în lumea tinerețului.

Deocamdată la înfăptuire care merg în direcții diferite. Va veni însă vremea când aceste direcții se vor concentra și unifica.

Avem o primă direcție: spre reabilitarea spiritualității creștine și în special a ortodoxismului.

O altă direcție a românismului este îndreptată spre reabilitarea tradițiilor și instituțiilor de baștină, în care a trăit poporul românesc.

Țărănismul, sub toate denumirile lui în politică și literatură; cer-

aplicații la viață.

Am început apoi să remarc în clasă pe școlarii care spuneau adevărul.

Pentru vacanța Crăciunului le-am dat să noteze fiecare într'un carnet zilele în care n'au spus nici o minciună. Pregătisem terenul mai dinainte în familiile lor ca să-i pot controla fie prin părinți, frați, ori surori, fie prin alți școlari vecini. Fiecare dintre ei știa că are câte 3-4 controlori care-l urmăresc dacă notează adevărat.

Iată care a fost rezultatul la finele vacanței (după 15 zile):

15 (la sută) n'au spus minciuni deloc toată vacanța.

16 (la sută) n'au mințit 12 zile din 15.

10 (la sută) n'au mințit 11 zile din 15.

7 (la sută) n'au spus minciuni 9 zile din 15.

7 (la sută) n'au mințit 7 zile din 15

3 (la sută) n'au mințit 5 zile din 15

2 (la sută) n'au mințit 2 zile din 15.

Restul de 40 (la sută) au mințit în toate zilele vacanței.

Cu cei 15 (la sută) care n'au spus nicio minciună am înființat o societate școlărească numită „Adevărul“ cu deviza: „Jurăm să spunem adevărul oricînd“.

Desigur, am început aceasta societate cu un număr foarte mic de școlari. Celor care intraseră în societate le dădeam altă importanță în clasă, la manifestații; le dădeam anumite atribuții de răspundere și ceva mai mult îi așezasem în bănci anumite.

Ceilalți școlari, văzînd cum stau lucrurile au început să se silească și ei să ajungă la înălțimea ca să poată fi primiți în societate. Nimeni nu era primit decît după ce dădea probe suficiente că nu mai minte.

În felul acesta, am ajuns că pînă la sfîrșitul anului, n'au mai rămas în clasă decît 4 școlari care spuneau minciuni.

La începutul anului școlar viitor am verificat dacă procedeul meu avusese oarecare efect și mare mi-a fost mirarea cînd am constatat că școlarii mei se desobișnuiseră să mai spună minciuni. În trei luni de vacanță ei nu uitaseră să pună adevărul mai presus de minciună.

I. Lupu-Rîjlețu

cetările și echipele de propagandă culturală pornite în lumea satelor: cultul tradițiilor înviorat prin manifestări din ce în ce mai numeroase și mai impunătoare, etc., sunt consecințele influenței românismului.

În sfîrșit, o a treia direcție, a aceluiaș românism privește latura biologică și etnică a populației românești. Grija pentru patrimoniul biologic, pentru sănătatea fizică și morală a populației începe să devină, în convingerea celor mai mulți din generația nouă, rațiunea de a fi a naționalismului. Perspectiva este răsturnată.

În loc de a privi la idealul îndepărtat, pe care urmează să-l realizeze poporul constituit în nați-

fi venit cu atîta siguranță, cu atîta îndrăzneală și autoritate.

Cînd s'a așezat pe prag și a întins brațe cari așteaptă și a fixat cu mîrgelele negre ale ochilor pe bucatăreasă năucită, el știa ce vrea, știa ce i se cuvine.

— Iată-mă-s!

„E ceasul socotelilor. Rog frumos,—plata!“

„Mi-ai pus fundă roz la gât și din șoarece m'ai făcut pisică. Am semănat panică printre frații mei, i-am alungat.“

„Nu mă mai pot duce printre ei, fiindcă-mi știu de frică. Sunt un ciumat.“

„Singular, nu-mi pot câștiga hrana de toate zilele, dînd raite pe unde țineti bunătățile: am clopoțel să-mi dați de urmă.“

Pîn'acum, lucram în grup.

„Ajungeam la slănină urcîndu-ne unul pe celălalt.“

„Cel din vârful piramidei înhăța prada, ne-o remitea și-o împărțeam între noi, frățește. Solidaritate. Comunism. Acum nici măcar un ou nu-l pot fura singur. Imi trebuie un tovarăș. Ca să nu se spargă, prindeam oul în labele din față și cum nu puteam umbla, numai cu două picioare, un camarad mă apuca de coadă cu dinții și mă țara pînă la un loc sigur, unde împărțeam oul amîndoi, sugîndu-l rînd pe rînd, printr'o găurice. Acum s'a sfîrșit cu toate tradițiile neamului meu.“

„M'ai scos din rîndul șobolanilor. Sunt un trădător. Un declarat. Am ajuns, fără voia mea, animal domesic, un surrogat de pisică, o imitație de dulău. Am devenit și eu unealta voastră, complicele omului împotriva celorlalte viețuitoare. Ați inventat căinele-lup, iată acuma și guzganul-motan.“

„Să vă fie de bine!... Cei mulți înaintea!“

„Să nu credeți însă c'am să mă las cu una cu două. M'ai făcut agent provocator, tot ce vreți, dar trebuie să-mi duceți grija. Așa e onest. Nu mă mișc de aici pînă nu-mi veți da tainul meu de argat, cum are toată lumea. Înțeleg să-mi puneți sgară, dar atunci plătiți mă bine. Și vă rog, să nu mai spuneți:“

—A venit șobolanul!“

„Eu nu mai sunt șobolan. Eu sunt Nică!..“

„Să spuneți:“

—A venit Nică!“

Victor Eftimiu

*

Imperechiati la numele de „nică“, șobolanul declarat, prefixe potrivite și veți descoperi nume de oameni a căror fapte sunt de-o josnicie mai coborîta decît a sâr-

manului șobolan, declarat tot dintr'un interes al speții omenești.

Îi cunoaștem după aceleași apucături ca ale bietului șobolan: stau drepti în 2 labe, pe pragul ușii la vreo casă își primesc porția pentru o trădare, o intrigă sau o prigoană împotriva tovarășilor de viață și trăesc momente de nostalgie pentru atitudinile caracterului omnesc pe care le-au pierdut definitiv.

Ei nu mai sunt oameni. Sunt declasați.

Cînd aveți de săvîrșit o nemernicie împotriva semenilor voștri, alegeți un declarat omnesc, chemați-l la voi pe un nume care sfîrșește cu al lui „nică“, șobolanul și ordonați-i fără jenă orice infamie.

Se va preta la orice, însă va va obliga să-i serviți porția cu regularitate.

Se va prezenta în prag, smerit, cu labele de jos lipite, cu cele de sus clătinate în semn de rugăciune, îndoit, transformat din om în animal în care nu i-ai mai lăsat decît instinctul avid al foamei, pentru bani sau porția zilei din viață.

Vă rog să nu-i mai spuneți: „A venit un om“.

—A venit Nică, Naica, Ionica, Jenică, Trăenica, Românica!“

EPIGRAME

Epitaf unui sof

Aci jos, răpus de boală,
Doarme veșnic soful meu...
Lacrămile nu-l mai scoală —
Deaceea-l plîng mereu.

Unui director de școală

... Că îl curs în aer liber,
Văd drumeții de departe:
La școala dumată:
Sunt atâtea geamuri sparte!

Unui poștaş

Mulți se miră că n'târzie
Cu mandatele poștale;
Dar cum ar putea să vie,
Cînd îi stau trei crășme 'n cale?

D-lui Al. C. Aldea, autorul vol
de epigrame „Ghlimpișori“.

„Ghlimpișorii“ dumată
Sunt inofensivi, se pare,
Fiindcă nu s'a văetat
Nimeni că l-ar fi n'șepat.

Nico. Badea

Răspuns

Dacă toți s'ar văeta,
Ar fi colossal scandal...
Însă ca și dumneata
Mulți au pielea de... toval.

Al. C. Aldea

vei fi de toate fără a prinde chiar de veste“.

Românismul aduce apoi cu sine pe valorificarea realizărilor spirituale un nou criteriu.

Acest criteriu este, în fond un nou catehism pentru producția spirituală a secolului nostru.

A produce în viața spirituală a secolului trecut înseamnă a crea. A crea, în vederea unui ideal. Dar cine propune și cine judecă valoarea idealului? Nu era un criteriu determinat, nici pentru propunere, nici pentru judecare. Idealul era luat de oriunde și s'a judecat în lumina celor mai variate criterii. Acei cari își începeau viața culturală erau astfel expuși la cele mai deșarte imitații. O conducere rațio-

une, noul naționalist român, privește la starea de fapt a Românilui, și pe realitatea acestei stări își croiește el toate planurile de viitor.

Cu latura biologică și etnică merge împreună latura geografică.

Pentru firea poporului român însușirile teritoriului pe care el locuiește, are o importanță tot așa de mare ca și însușirile de rasă. Pămîntul și neamul formează o unitate strînsă. Avea dreptate poetul Eminescu, cînd făcea pe Mircea-cel-Bătrîn să amenințe pe trușorul Baiazid cu dușmania a tot ce mișcă pe pămîntul românesc. „Tot ce mișcă în țara asta, răul, ramul... mi-e prieten numai mie, iară ție dușman este: dușmanit

OMAGIUL

adus de d. prefect Enric Voinescu, — celor ce au numit pentru construcțiile școlare din județ, — cu ocazia serbării dela școala primară din comuna General Stan Poștaș.

Ne-am întrunit pentru o întreită sărbătoare, ne-am întrunit spre a sărbători școala, pe slujitorii cum și pe sprijinitorii ei — din partea aceasta a țării.

Dacă — după cum este știut — școala și învățătorul, în general și prețuiți, sunt funcțiuni sociale cu scopul educării și cultivării generațiilor noi, cum și a sădii unui sănătos și puternic simțământ patriotic în sufletul tinerilor viăstare, în această parte a țării, școala și învățătorul au un scop în plus și nu mai puțin greu. În acest înțeles și în alte câteva, școala și învățătorul au și rolul greu și gingaș de a susține și a promova cultura românească.

Este o luptă grea și frumoasă care cere o încordare de zi de zi a sufletului și minții celor ce o poartă, care trebuie susținută și dusă cu toată căldura și cu toată pasiunea până la izbânda deplină. Poți cuceri prin forță un teritoriu și o populație, nu o poți domina și atâta ție decât prin cultura ta dacă știi să ți-o faci primitivă.

Este o luptă grea și frumoasă în care armele violenței și ale brutalității nu pot servi; în această luptă numai folosirea a două arme poate aduce izbânda; școala și învățătorul.

În ajungerea acestei izbânzi trebuie neapărat ca armele ce sunt de întrebuințat să corespundă scopului.

Trebuie întărită școala, trebuie întărit învățătorul.

Școala o întărești dacă o clădești acolo unde nu se găsește, dacă o construiești sănătoasă, încăpătoare, frumoasă și bine înzestrată, iar pe învățător dacă-i asiguri bună stare materială, pentru ca lipsit de această grijă — care-i împușinează avântul și puterea de muncă — să se poată devota în întregime luptei la care este chemat.

Pătruns de acest adevăr, de câte ori în decursul timpului mi s'a încredințat conducerea județului, în primul plan al preocupărilor mele, și afirm că pe deasupra oricăror altora, a fost grija pentru școala și învățător, secundând în aceasta, cu rivă și entuziasm pe marele Ministru al școlii românești, D-l Dr. C. Angelescu.

Dacă nu este convins că eu însumi să arăt care este partea mea de contribuție în dezvoltarea școlii românești și în relativa bună stare a învățătorului în această regiune, îmi este îngăduit, este chiar o datorie de conștiință de a arăta cui se datorează această dezvoltare, pentru a ști către cine să se îndrepte sentimentele noastre de recunoștință pentru mândria ce încercăm ca români când privim opera realizată până acum cu gândul la ce era cu douăzeci de ani în urmă.

O luptă atât de grea, o operă atât de mare nu putea fi dusă și realizată în măsura în care este, numai cu puterile celor de aici.

În primul loc și din prim moment, se impune conștiinței noastre, nobila mare figură a D-lui Dr. C. Angelescu Ministru Instrucțiunii Publice.

Din 1922, odată cu venirea sa în fruntea Ministerului Instrucțiunii Publice, se pune în mod temeinic și cu grijă de interesul superior al statu-

nală a producției spirituale nu poate să existe, cât timp nu există o erarhie a scopurilor care sunt date vieții spirituale. Secolul trecut s'a condamnat să ajungă la anarhia producției spirituale, cum a ajuns și la anarhia producției economice, fiindcă ambele aceste producții, erau abandonate inspirației intereselor individuale. Interesele individuale nu au frâu, nici orientare. Ele aruncă, cu aceiaș ușurință produse spirituale, ca și mărfuri de ultima modă, la Francezi ca și la Chinezi: la Chinezi ca și la Patagoni.

A produce în viața spirituală, după noul catehism al secolului nostru, însemnează a continua

lui, problema promovării școlii și culturii românești, cum și preocuparea de a asigura o cât mai bună stare materială corpului didactic înțreg. Rezolvarea a fost dată și unel și altele.

De atunci învățământul românesc este pus pe făgașul pe care merge și astăzi și care va fi urmat și în viitorime, oricât s'ar sbate unii și alții să-i schimbe sau măcar să-i înceleneze cursul.

În tot decursul timpului în care a avut conducerea aceluși ministru, D-l Dr. Angelescu dat o deosebită atenție și a acordat o deosebită sollicitudine școlii și învățătorului din Dobrogea Nouă și grație acestora putem privi astăzi cu tresăriri de bucurie, la frumoasele localuri de școli și locuinți de directori, răsărite în satele cele mai lipsite de mijloace.

Dar numai înțelegerea, grija și sollicitudinea ministrului, nu ar fi fost suficiente pentru tot ce s'a realizat, dacă în corpul învățătoresc, prinire conducătorii vieții publice din județ și la frunții satelor, nu s'ar fi găsit aceiaș înțelegere, aceiaș preocupări și dacă nu ar fi pus cu toții suflet și muncă.

Dacă mi-ar fi lipsit sprijinul și colaborarea parlamentarilor județului, dacă s'ar fi desinteresat de aceste probleme — vitale pentru asigurarea în veci a stăpânirii noastre pe acest vechi pământ românesc, desigur că realizările nu ar fi fost în măsura înălțurii.

Dar cum ar fi putut lipsi de la această onoare și datorie de buni români, cărturarul pasionat care este președintele nostru D-l Gh. Fotino, al cărui stat și sprijin nu mi-au lipsit în tot ce am întreprins, sau senatorul Răducu, eminentul învățător ori profesorul Luscan și fostul profesor Hoșea, care ședeau pe șantier lucrând deavalma cu ceilalți. Am avut acest concurs și le mulțumesc.

Cu deosebită dragoste și cu infint respect îmi îndrept mulțumirile către învățătorii în satele cărora s'au construit școli. Cu cât mai mult trece timpul și cu cât mai des și mai strâns este contactul meu cu învățătorimea din Caliacra, cu atât respectul și afecciunea cu care mă apropii de ei, sunt mai adânci.

Și cum ar putea fi altfel când știu cu câte greutăți, cu câte necazuri, și trudă au trebuit să lupte ca să vadă înălțându-se visul lor drag: o școală, și cum ar putea fi altfel când un învățător, căruia voiam să-i fac și locuință, îmi spune sfios și cu ochii aprinși „decât o locuință, aș vrea o sală mare de stat și serbări” iar un altul cobora scara în plin vișor, cu o mână degerată, după ce fixase țiglele ca să nu le ia vișorul.

Nu de mai puțin folos și mai ales nu mai puțin minunat este felul în care au răspuns sătenii însăși, la chemarea de muncă și cheltuiala pentru școală.

Ce adâncă mulțumire și câtă reînnoire de energie pentru omul ce se trudește pentru binele obștesc, această înțelegere, această voce bună și hotărâtă disciplină a unei mulțimi conștiente de menirea școlii.

opera începută de sufletul colectiv al poporului: este a realiza o vocațiune, nu destin. Criteriul cel nou depășește cadrul, interesul individual. El hotărăște, nu după succesul individului, ci după progresul adus în patrimoniul ereditar al neamului. După el, se consideră ca o creștere spirituală nu mai munca în care prinde rădăcini spiritul unei tradiții.

Dar lăsând asupra generației tinere sarcina de a realiza Românișmul mi-am pus și întrebarea:

Va fi ea pregătită pentru o asemenea sarcină?

Căci Românișmul implică o disciplină severă, în cuget cât și în faptă. El cere din partea acelor

LUCEAFARUL

Inserase. O boare răcoroasă își mâna adierile sub strașina nopții de vară. Cerul senin, cu milioane de luminițe, picura mănunchiuri de raze spre sfera pământului imprăfoșat. Se domolise totul și astâmpărul acesta chema de sub acoperișuri pe toți visătorii.

Intr'o curte deschisă se adunase o ceată de copii — băieți și fete — și ca niciodată stăteau tenevoși pe iarbă verde, într'o seară răcoroasă de Iulie. Mai mult șoptiau, priviau mai mult depărtările și par'că se siliau să afle taine închise de-o noapte cu stele sau depănarea vieții dintr'un adânc neînțeles!

Deodată tăcerea se curmă într'un oftat de strigare.

— Ce-i, mă Costine?

— Nu vezi!.. Era strălucitor,

în rândul sprijinitorilor școlii din județul nostru și cu o parte hotărâtoare mai stă încă cineva, pe care-l leagă de această operă numai sufletul său cald și generos, numai interesul nobil pe care-l poartă a tot ce este operă de caracter național. Numesc pe D-l Mircea Cancicov, subsecretar de stat la Domenii.

Dacă din cele 28 de școli și 7 locuințe de directori, 22 școli și cinci locuințe au fost terminate, iar la celerămase se lucrează acum pentru terminare, D-lui ministru Cancicov o datorăm și îi aduc, în numele județului, călduroase și recunoscătoare mulțumiri.

Dacă contrar obișnuinței mele de a nu vorbi de lucrările înălțuite, astăzi am vorbit să nu credeți că am făcut-o numai pentru a aduce sincere și meritate mulțumiri celor ce au ajutat școala și învățătorimeii din județ, ci am făcut-o și ca să subliniez un fapt: astăzi când diverși intereseși și falși patrioți agită ideea națională ca scop de satisfacere a ambițiilor lor nerealizate și în scop de asigurarea unor câștiguri materiale, când în agitația lor steapă și criminală prind minți ne-coapte încă și fără discernământ, iar în atingerea urătelor nemărturisite scopuri ale lor, fac să fie puse în mișcare revolvere și ciomege, iată că se găsește atâta mulțime de oameni, din toate treptele sociale — dela ministru până la săteanul muncitor de pământ — și cuprinzând întreaga erarhie culturală dela profesorul universitar până la abia știutorul de carte, formând la o laltă un lanț, puternic și inextricabil, sudat printr'un patriotism la fel înțeles și la fel simțit de toți: patriotismul care se manifestă cu cuviință dar fără șovăiri, creator și spornic.

Acesta-i faptul cel mai minunat ce trebuie relevat și reținut.

Când în țară se găsește încă atâta mulțime de oameni care neinfluențați de sterilele agitații ale unora sau ale altora, lucrează cu atâta liniște, cu atâta hotărâre și spor și cu atâta demnitate în ogorul românișmului, cauza însăși a românișmului se află tot pe mâinele cele mai bune și putem fi siguri de soarta lui.

Cu D-zeu înainte pe drumul deschis.

care îl practică, o nemiloasă autocritică. Xenofobia nu este românișm. Nici demagogia naționalistă.

Românișmul este un jurământ de credință în statornicirea pământului și a neamului românesc. Este apoi o promisiune solemnă în întărirea organizației de familie. În sfârșit, este o politică de selecționare a valorilor dreaptă până la cruzime. Toate mișcările politice, îndreptate spre selecționare au fost crude. Selecția de neam cere purificarea.

Va fi generația tânără în stare să înceapă și să ducă la bun sfârșit opera de purificare?

Românișmul se rezumă, în cele urmă pentru mine; într'o singură

se ultă drept la mine, mă lumina ca o făclie și — acuma nu mai este. O pată rătăcită pe albastrul de sus s'a întins peste el și acuma mă uit degeaba.

Lucește tot cerul, toate stelele voastre stau înfipte pe boltă și bietul luceafăr — o stea mai aprinsă cu sclipiri înfocate — a fost acoperit, a fost înghițit, ori a fost șters de un diavol sburător. Nu știu, aștept să mai văd și să înțeleg ce-i cu steaua mea.

— Ei, lasă acum steaua, hai-deți la pândă sub vișinul din fund, să prindem cărbuși.

— Nu merg, mai stau, să mai gădesc o stea, tot strălucitoare și tot în dreptul meu!

Copiii s'au dus, au stat la pândă, au ascultat sbârânituri înțepătoare, au prins cărbuși și i-au purtat în palmele lor închise, unde au simțit îmbontirea obrănică a călătorilor din aer. Unul prinsese un gândăcel, mic ca o gămălie de ac, care face dără de lumină prin întunericul nopții. Îl ține în palmă și când o deschide se arată o luminiță pe care copiii o prețuiau ca cea mai scumpă pradă a serilor de joc.

— Deschide, mai deschide, măi Gică!

— Nu, că zboară și pierd ste-luța prinsă în mână!

Hai, să mergem s'o arătăm lui Costin!

Și ceata sgomotoasă se duce iar pe iarbă și-l impresoră pe Costin cu toate prăzile vâdate sub vișinul întunecos.

I-au pus cărbuși în sân, i-a dat și licuriciul. Degeaba. Costin i-a aruncat, a mormăit și a tăcut. Tăcerea s'a întins peste toți.

În noaptea înstelată, tăcută și plină de răcoare un scâncel tremurat tulbura pacea.

Plângea Costin.

Pierduse fericirea întreaga ceată de copii și noaptea era pierdută.

Un nor, cât 2 frunze de do-vleac acoperise luceafărul strălucitor al lui Costin și-n ciuda dragostei de lumină norul a stat peste luceafăr acoperindu-l multă vreme.

Costin a adormit și într'un târziu copiii aplecați peste el îl deșteptau smucindu-i mâinele din umăr.

— Costine, școală Costine, uite luceafărul iar a răsărit.

— Nu vreau, nu merg, de ce l-a acoperit atâta vreme.

Fiindcă strălucea Costine, prea strălucea pe cer, între atâtea stele înfipte în boltă fără sens!

Erad

porunca; să înțelegem spiritul vremii, în care trăim. Trăim într'o vreme în care fiecare popor se străduiește să-și asigure viitorul prin valorificarea forțelor sale proprii.

Când zicem „valorificarea forțelor proprii” nu înțelegem valorificarea însușirilor etnice, cât valorificarea însușirilor etice.

Poporul trăește zi de zi, etnic; se înalță însă la un destin istoric prin etic. Lozinca „prin noi înșine” în acest fel trebuie înțeleasă.

Fiecare popor își are destinul preformat în vocațiunile fiilor săi.

Prof. C. Rădulescu - Motru

(Din revista „Da și Nu”.)

RECENZII

„Sociologie românească” — Anul I Nr. 6, Iunie 1936 — Am mai vorbit în paginile ziarului nostru despre valoroasa revistă a d-lui Gusti. În numărul de care ne ocupăm constatăm aceleași preocupări frumoase, de a pune în lumină interesante probleme sociologice. Remarcăm articolul „Sociologia unităților sociale” semnat de d. Gusti. Deasemenea, nu este lipsită de interes „Monografia comunei Șanț”. La „Cronici” semnează articole interesante: Iosif Venczel, Ștefania Cristescu și Traian Heroiu.

„Revista învățătorimii Gorjane” — Anul VII-lea Nr. 5 și 6, Mai și Iunie — Organul Asociației Învățătorilor din Gorj, pune în discuție, interesante probleme pedagogice, educative și sociologice. Redăm cuprinsul acestui număr: Câtă depărtare Doamne, dela vierme... pân'la astrul de Ion D. Isac, Considerații pedagogice de Al. Stoichișescu, Rolul învățătoarei în educația copiilor de Domnica Georgescu, Rostul monografiilor și muzeelor de Maria Jianu, Problema eredității în lumina științei de D. Pupăză, Armonizarea vieții școlarului de D. Gh. Popescu, M. S. Regele și învățătorii de Dragoș Vrânceanu.

„Drumul nou” — Anul VI Nr. 12, 30 Iunie 1936 — Condusă de un grup de specialiști într'ale agriculturii revista „Drumul nou” își merita pe drept atributul de „Indrumătorul agricultorilor”. În această revistă se publică numai sfaturi și îndemnuri folositoare și necesare agricultorilor.

„Revista școlii” Anul XIII-lea Nr. 5, Mai 1936. Articole și recenzii interesante. Remarcăm un documentat articol intitulat „Naștinea” semnat de colegul I. R. Ionescu. Autorul pleacă dela „Teoria spiritualismului material, trece apoi la, Teoria materialismului național” și la cea a „Empirismului național” și termină cu „Teoria realismului critic”. Articolul este pe deplin argumentat, chestiunile tratate la punct, exemple concludente, stilul impecabil. Remarcăm, deasemenea monografia „Satul Cerniților” de M. Apostol și V. Caia.

La recenzii semnează. I. R. Ionescu, Vlad Bejenariu, M. P. Gh., Adr. P. Gh. Toate recenzile la punct. Aprecieri și observațiuni juste și obiective.

„Școala Mehedințului”. Anul VI Nr. 8—9 (Seria II-a), Aprilie Maiu 1936. Nici revista d-lui Pajură nu ne este necunoscută. Am mai amintit despre ea undeva și acum nu facem altceva decât să aducem aceleași elogii juste colegului Pajură și aceleași bune aprecieri revistei.

„Gazeta școlii” Revista Asociației Învățătorilor din județul Dolj, Anul XVIII-lea Nr. 5, Craiova, Mai 1936. Am primit și dela colegii din Dolj un număr din organul asociației de acolo. În numărul primit se desbat probleme de actualitate (Școale regionale, Problematika culturii moderne, Educația morală în școală). La partea literară: Răvaș de V. Popa-Măceșeanu.

„Când crâșmărița e vădană” Idile-rustice de N. Gherculescu. — D-l N. Gherculescu ne este cu-

noscut ca redactor și colaborator la prețioasa revistă Barăganul. Ne-am bucurat mult când am primit volumul de versuri „Când crâșmărița e vădană”, despre care vom spune câteva vorbe bune cu această ocazie. Răsfoind volumul de poezii al d-lui Gherculescu, întâlnim versuri reușite, subiecte frumoase și compoziții minunate. În idila „De-ar sta vântu'n roata morii” caracterizează foarte bine pe crâșmărița, în versurile:

*Și-are ochi jurata asta
Că le uși la toate rostul,
Și nu mai știi unde ți-e capul.
La morărit când cere costul.*

Redăm din poezia „În curtea cimitirului din sat” prima strofă, în care autorul a prins foarte bine realitate:

*În curtea cimitirului din sat,
Puține cruci vegheză pe morminte,
Căci vremea, peste țărână a culcat
Tot ce a fost spre-aducere aminte.*

În „Bordeele noastre de țară” d. Gherculescu slăvește pe cel... „care'n cântec și'ngroapă, un suflet brăzdat de durere” Iată prima strofă:

*Bordeele noastre de țară,
Făcute cu tină și lacrimi,
Slăviți-le! 'n ele-s vulturii
Străjerii de Neam și de Datini.*

Citind poezia „Rime sîngerânde” retrăiești împreună cu autorul realitatea tristă și sîngerîndă ce se degajă din versurile artistice clădite.

*Ogorul semănatu-mi-am
Și grâu e din belșug;
Dar val, sârmane plug!
Plâng când îmi văd ogorul
Căci nu eu strâng belșugul
Ci-l strînge receptorul.*

Din cele citate se poate constata că într'adevăr volumul de „Idile rustice” ce ni-l prezintă d-l N. Gherculescu nu este lipsit de interes, ba din contră, poate fi citit cu multă plăcere deoarece cuprinde icoane reale din viață, redată într'o formă frumoasă.

În general volumul „Când crâșmărița e vădană” poate fi calificat cu un „bine”.

I. Lupu—Rîjlețu

ȘCOLARE

Ministerul Instruc. Publice,
DIRECȚIA INV. PRIMAR-NORMAL
Nr. 106744 din 4 Iulie 1936

DECIZIUNE

Noi, Ministru Secretar de Stat la Departamentul Instrucțiunii Publice,

Având în vedere dispozițiunile art. 154 din legea învățământului primar prin care se prevăd cursuri de vară speciale pe lângă școlile normale, pentru **Completarea Cunoștințelor practice și teoretice necesare predării învățământului în cele trei din urmă clase primare, precum și Cursuri de Repetiție pentru redobândirea cunoștințelor pierdute de către membrii corpului didactic,**

Având în vedere rezultatele examenelor de definitivare ale învățătorilor din ultimii doi ani.

DECIDEM:

Art. I: Se institue cursuri de vară pentru completarea cunoștințelor necesare membrilor corpului didactic primar, predării învățământului în ultimile clase primare, după cum urmează:

a) Pentru învățători:

La școlile normale de băieți: Timișoara, Oradea Mare, Cluj, R. Vâlcea, Iași, Chișinău, P. Neamț.

b) Pentru învățătoare:

La școlle normale de fete: Lugoj, Cluj, Constanța, P. Neamț, Cernăuți.

Programa de studii dela cursurile de vară fixate la aceste centre, va fi programa de învățământ prevăzută în ultimele 3 clase primare (V-VII) după noua programă a învățământului primar, publicată în Monitorul Oficial Nr. 109 | 936. Două treimi din timpul ocupațiunii zilnice se va rezerva ocupațiilor practice și numai o treime, studiilor teoretice.

Art. II: Se institue cursuri de repetiție și pentru reîmprospătarea cunoștințelor membrilor corpului didactic primar notați slab la inspecțiile în cursul ultimilor ani, precum și pentru învățătorii respinși de două-trei ori la examenul de definitivare, pe lângă școlile normale după cum urmează:

a) Pentru învățători:

La școlile normale de băieți din Craiova, Făgăraș, Bârlad.

b) Pentru învățătoare:

La școlile normale de fete din Pitești, Bacău, Iași.

Programa de studii la cursurile de repetiție va cuprinde materiile de studii prevăzute în programa de învățământ a școlilor normale cu aplicațiunile practice, prevăzute în programa de învățământ a ultimelor 3 clase primare, publicată în Monitorul Oficial Nr....

Art. III: Durata cursurilor este dela 15 Iulie-25 August a. c. Între 25 August și 1 Septembrie, învățătorii asistenți la cursuri vor trece un examen doveditor de cunoștințele ce și-au însușit în timpul ținerii cursurilor.

Art. IV: Conducerea cursurilor, alegerea personalului didactic și recomandarea Ministerului se va face de către D-nii Inspectori Generali Ionescu-Bujor, pentru centrele Craiova, R. Vâlcea, Cluj.

Evuțian S. pentru centrele: Timișoara, Oradea, Lugoj.

Marinescu I. Gh. pentru centrele: Pitești, Constanța, Făgăraș, Bacău.

Holban C. pentru centrele: P. Neamț, Iași, Bârlad, Chișinău.

D-nii Inspectori Generali: Sterian, Emil Cociu, Saxu și D-na Dobrescu vor colabora cu D-nii Inspectori Generali însărcinați cu conducerea cursurilor la organizarea și aplicarea învățământului practic dela toate centrele.

Art. V: Se institue cursuri speciale pentru maieștri și maieștrele din învățământul primar conform art. 240 din legea învățământului, în vederea titularizării lor pe lângă școlile normale, școlile de menaj și școlile de meserii după cum urmează:

a) Pentru maieștri:

La școlile de menaj: Craiova, Turnu-Severin, Sibiu.

Pentru maestre.

La școlile de meserii: Craiova, Arad, Brașov.

Conducerea, organizarea și funcționarea acestor cursuri o vor avea D-nii Inspectori Generali: Sterian, Saxu și D-na Dobrescu, pentru maieștrele care urmează cursurile la școlle de menaj.

Durata cursurilor pentru maestre este dela 15 Iulie-25 August a. c.

Maieștrii și maestrele, la sfârșitul cursurilor, vor depune examen de capacitate, conform art. 240 din lege, înaintea unei Co-

misiuni instituită de Minister.

Cei reușiți, în ordinea de merit pe tabela de capacitate și în raport cu numărul locurilor, se vor numi titulari în învățământ pe ziua de 15 Octombrie a. c.

Art. VI: Cursurile sunt facultative pentru învățători.

Învățătorii, care asistă la cursuri, vor plăti o taxă de 1400 lei lunar, care va servi pentru plata personalului didactic (Teoretic și practic) și pentru întreținerea în internatul școlilor. Ei trebuie să se înscrie la direcția școlii unde urmează, până la 12 a. c.

Învățătorii asistenți trebuie să-și aducă cu ei lenjeria de pat și corp necesare pe timpul duratei cursurilor.

Art. VII: Învățătorii respinși de trei ori la examenul de definitivare în sesiunea anului 1936, care urmează la cursurile de repetiție instituite prin această Decizie și care la terminarea cursurilor vor ficalificați mulțumitor, vor putea fi menținuți în învățământ în cursul anului viitor, cu dreptul de a se mai prezenta încă odată la examenul de definitivare în anul 1937, la care, dacă nu vor reuși, vor fi respinși definitiv din învățământ conform legii.

Art. VIII: Școlile normale de menaj și meserii sunt obligate să pună la dispoziția cursiștilor zestrea și personalul lor de serviciu.

Conducătorii cursurilor vor alcătui bugetul cursurilor sub rezerva aprobării Ministerului. Deasemenea și personalul didactic și administrativ se va alege și recomanda de către inspectorii generali și se va aproba de Minister.

Art. IX și ultimul. Domnii Directorii ai Inv. Primar, Normal și profesional, sunt însărcinați cu aducerea la îndeplinire a prezentei Decizii.

Data astăzi 4 Iulie 1936.

MINISTRU,
(55) Dr. Angelescu

DIVERSE

Cu ocazia serbării distribuirii brevetelor de construcții școlare, care a avut loc la școala primară G-l Poetaș în ziua de 4 Iulie a. c. d. Enric Voinescu, prefectul județului nostru a trimis câte o telegramă omagială d-lui Dr. C. Angelescu, Ministrul Instrucțiunii Publice și D-lui Mircea Cancicov-Subsecretar la Ministerul de Agricultură și Domenii.

La aceste telegrame d. prefect Voinescu a primit următoarele răspunsuri:

D-lul E. Voinescu-Prefect de Callacra
Bazargic

Vă mulțumesc foarte mult pentru cuvintele ce mi-afi adresat cu ocaziunea serbării distribuirii brevetelor de construcții și vă rog a exprima tuturor profunda mea recunoștință.

Ministru Instr. Dr. Angelescu

D-lul Prefect Voinescu

Bazargic

D-v și camarazilor, mulțumesc călduros pentru bunele cuvinte și pentru munca roditoare pe terenul școlii și culturale naționale.

Mircea Cancicov

Dela 1 Iulie ziarul nostru, intrînd în vacanță își va reincepe apariția odată cu deschiderea cursurilor școlare la 15 Septembrie a. c.

Cu această ocazie „Semănătorul” urează colaboratorilor și cititorilor săi petrecere frumoasă în vacanță, sănătate și voie bună.